

AJJ

EEN OVERNAME IN MÜNCHEN J.F.H.H. BEEKHUIZEN

Het moge bekend zijn dat de merkijzers van een overleden tinnegieter vernietigd of ingeleverd moesten worden bij het gilde.

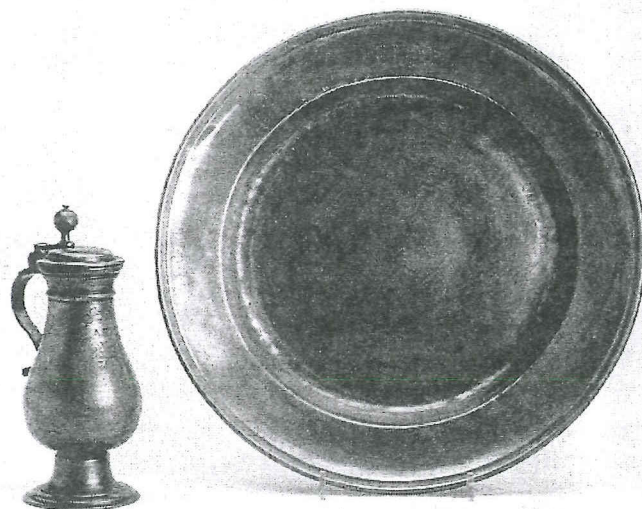
Het was de weduwe echter toegestaan, zonder verdere proeve van bekwaamheid, de zaak voort te zetten met de merken van haar overleden echtgenoot.

Het spreekt voor zichzelf dat wanneer zij opnieuw huwde of stopte met de tinnegieterij de merken eveneens ingeleverd moesten worden.

Indien een andere tinnegieter het bedrijf overnam, maakte hij uiteraard gebruik van zijn eigen merken.

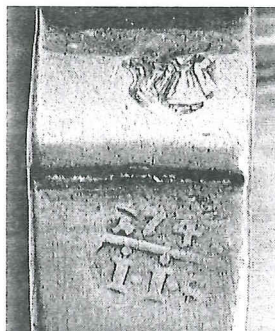
In de praktijk is onlangs een aardig voorbeeld hiervan gevonden.

Enige tijd geleden werd er een kannetje op voet aangeboden, dat gemerkt was op het handvat met het stadsmerk van München en het gietersmerk met de initialen "IIS" en datering 174[.] (afb.1).

Afb.1

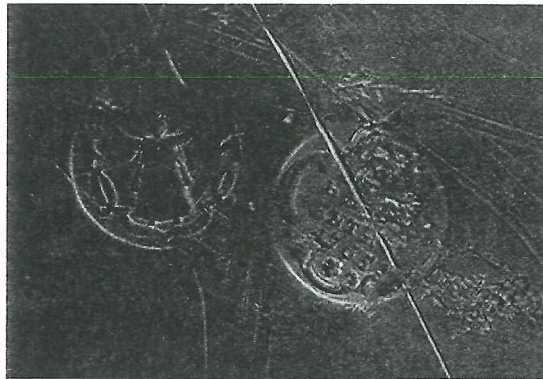
Volgens Hintze behoort dit merk toe aan Johann Joseph Schmiderer (Schmidterer), die in 1743 in München meester werd (afb.2) ¹⁾.

Afb.2

Zijn werkplaats genaamd "Innere Statt Petri" was gelegen aan de Marienplatz 20. In datzelfde jaar en wel op 12 mei trouwde hij met de slagersdochter Magdalena Hörmann. Uit dit huwelijk werd minstens één dochter geboren. Hij overleed op 23 december 1756.

Even later werd er een tinnen schotel "gevonden" (afb. 1), die aan de achterzijde gemerkt was met eveneens het stadsmerk van München, een gietersmerk met naam "ENTR[.]" en gedateerd 1765 (afb. 3).

Afb.3

In hetzelfde deel van Hintze komt de naam van de betreffende tinnegieter voor ²⁾. Het gaat om Johann Wilhelm Entres, zoon van een glazenier uit Mannheim. Johann Wilhelm werd geboren in 1741 en verkreeg in 1765 het meesterschap. In hetzelfde jaar verwierf hij ook het burgerrecht.

Hij trouwde op 1 april van datzelfde jaar en hier ligt de verbinding, met de dochter van de hierboven genoemde tinnegieter Johann Joseph Schmiderer. Hij nam na het overlijden van zijn schoonvader diens werkplaats over.

Gedurende twee perioden nl. van 1774 tot 1777 en van 1786 tot 1788 stond hij aan het hoofd van het gilde. Hij liet zijn zoon in 1795 inschrijven als leerjongen.

Tinnegieter Entres overleed op 2 april 1797. Zijn weduwe verkocht de tinnegieterij op 24 december 1804 aan Johann Baptist Knoll, die zijn eigen merk ging voeren, nadat hij in 1805 meester tinnegieter werd ³⁾.

Wat er met het tinnegietersbedrijf van Schmiderer gebeurd is in de periode van 1756 en 1765 is niet bekend. Het meest voor de hand liggend is dat de weduwe de zaak heeft voortgezet.

Het kwam vaak voor dat een dochter van de een tinnegieter huwde met iemand die ook het tinnegietersvak uitoefende, met als gevolg dat de werkplaats overging naar de schoonzoon. Dat is op zichzelf niet zo belangrijk.

Het komt evenwel niet vaak voor dat men twee objecten van verschillende tinnegieters verwerft, die historisch met elkaar verbonden zijn door huwelijk en opvolging.

Inmiddels hebben de kan en de schotel één nieuwe Nederlandse eigenaar/verzamelaar gevonden.

Gegevens kannetje

Graving op het kanlichaam, eigenaarsinitialen "AER" met datering 1745 in lauwerkrans.

Hoogte: 25,5 cm.

Gegevens schotel:

Gegraveerde eigenaarsinitialen "FEM" op de rand.

Doorsnede: 42,5 cm.

Noten

1. E. Hintze, Süddeutsche Zinngiesser II 1965, Band VI, p. 112, nummer 552 en 553.
2. Ibidem, blz 115, nummer 561.
3. Ibidem, blz 116, nummer 569.